Regionstyrelsen

Ärende 2

Diarienummer RS 2026-02808

Datum 2026-11-10

Fastställande av budget 2027 samt plan 2028 – 2029 för Västra Götalandsregionen

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar föreslå Regionfullmäktige följande att:

1. fastställa de justeringar av budget 2027 med plan för 2028–2029 som framgår av detta förslag.
2. i övrigt fastställa Västra Götalandsregionens budget 2027 med plan för 2028–2029, antagen av Regionfullmäktige den 16 juni 2026, diarienummer RS 2026-02808.

Bakgrund

Regionfullmäktige fastställde i juni 2026 budget för 2027 med plan för 2028 – 2029. Enligt kommunallagens 11 kapitel, 10 §, ska budgeten fastställas av nyvalda fullmäktige de år då val av fullmäktige har hållits i hela landet.

Efter valet 2026 har Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet tillsammans enats om att bilda en ledning för Västra Götalandsregionen. Partierna har en gemensam politisk plattform med ett antal prioriterade områden.

Detta innebär ett antal justeringar i den budget som regionfullmäktige antog i juni 2026. Inför budgetbeslut i juni 2027 kommer partierna ta fram en komplett egen budget för 2028 och planåren 2029 – 2030.

Med utgångspunkt i regionfullmäktiges fastställda budget från juni 2026 så föreslås ett antal politiska prioriteringar som beskrivs på de kommande sidorna.

30 mnkr i regionbidrag för införandet av arbetsskor flyttas från Operativa hälso- och sjukvårdsnämnden till Personalutskottet. I övrigt föreslås inga andra förändringar av regionbidrag i denna tilläggsbudget.

Regionstyrelsen beslutade i enlighet med kommunallagens 11 kapitel, 8 §, den 20 oktober 2026 om oförändrad skattesats om 11:48 öre per skattekrona.

My Alnebratt	**Louise Jeppsson**	**Cecilia Andersson**	**Carl Forsberg**
Socialdemokraterna	Vänsterpartiet	Centerpartiet	Miljöpartiet

Förord

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet skapar ett långsiktigt stabilt styre med gemensamt ansvar för styrningen och utvecklingen av Västra Götalandsregionen. Vi har olika politiska utgångspunkter, men förenas av viljan att ta ansvar och finna gemensamma lösningar på regionens utmaningar. Invånarnas behov står i centrum för vårt samarbete. Tillsammans ska vi leverera konkreta resultat som förbättrar människors vardag i hela Västra Götaland.

Stora och långsiktiga vägval behöver bygga på breda politiska överenskommelser som håller över tid och över mandatperioder. Det skapar trygghet och förutsägbarhet för invånarna och ger bättre förutsättningar för en hållbar utveckling i hela regionen.

Det gäller inte minst regionens långsiktiga investeringsbudget, större strategiska infrastruktur- och fastighetsinvesteringar ex. utvecklingen av Sahlgrenska Life, samt övergripande strategier och planer för hälso- och sjukvården, kollektivtrafiken, kulturen och den regionala utvecklingen.

Västra Götalandsregionen är kommunernas region. Kommunernas erfarenheter och skilda förutsättningar ska därför ges ett tydligt inflytande över de långsiktiga vägval som påverkar deras utveckling och invånarnas vardag. Stora strategiska beslut behöver förankras genom både breda politiska överenskommelser och en nära och tidig dialog med kommunerna.

Regionens styrka ligger i att se helheten, förena lokala och regionala perspektiv och fatta beslut som stärker hela Västra Götaland. Utvecklingen av regionen som helhet ska också bidra till goda förutsättningar för människor att leva och verka i städer, mindre orter och landsbygder.

Barn och unga är en särskilt viktig utgångspunkt för vårt gemensamma arbete. Alla barn och unga ska ha goda och jämlika möjligheter till hälsa, utveckling, delaktighet och framtidstro i hela Västra Götaland.

En trygg och tillgänglig vård i hela Västra Götaland

Invånarnas behov och patienternas upplevelse av trygghet, närhet och tillgänglighet ska vara utgångspunkten för hälso- och sjukvårdens utveckling. Alla invånare, oavsett var de bor, ska kunna känna trygghet i att vården finns där när man behöver den, och att det är enkelt att få kontakt med vården och hitta rätt i sjukvårdssystemet. Vårdens organisation ska utgå från patienternas behov och de geografiska förutsättningar som finns i olika delar av regionen.

Väntetiderna ska minska genom ett fortsatt arbete för att stärka hälso- och sjukvården. Regionen ska utveckla vårdens kapacitet och förbättra samordningen mellan verksamheter. Det innebär bland annat att stärka bemanningen, använda tillgänglig kapacitet bättre och förbättra flödena mellan vårdens olika verksamheter så att patienter får en mer samordnad vård med kortare väntetider och färre onödiga överlämningar.

Vården ska styras av medicinska behov och regionen ska arbeta för att sjukvården ska bli mer jämlik och att den inomregionala jämlikheten stärks. Skillnader i geografi, avstånd och lokala förutsättningar ska inte innebära att invånarnas möjligheter att få vård försämras. Regionen ska ha en stark kontroll över vårdens utveckling och säkerställa att resurserna används där de gör störst nytta. När vårdgivare inte lever upp till ställda krav ska regionen kunna vidta åtgärder och tillämpa proportionerliga sanktioner i enlighet med gällande avtal och regelverk.

Uppdrag: Väntetiderna på akutmottagningarna ska kortas

Väntetiderna på akutmottagningarna ska kortas genom bättre hänvisning inom sjukvårdssystemet och genom att minska flaskhalsar i vården. Fler bemannade vårdplatser och bättre samordning mellan akutvård, slutenvård och efterföljande vård ska bidra till att patienterna snabbare får den vård de behöver, samt förbättra arbetsmiljön för medarbetare.

Uppdrag: Korta väntetider i vården

För att korta vårdköerna och minska skillnaderna i tillgång till vård mellan olika delar av Västra Götaland behöver regionens samlade resurser och kompetens användas mer effektivt, arbetet med att utveckla en gemensam kö ska fortsätta. Ett särskilt fokus ska riktas på att omhänderta dem som väntat längst på vård.

Uppdrag: Genomför en översyn av akutvårdskedjan

Se över hela akutvårdskedjan: primärvård, jourcentraler, närakuter, ambulanssjukvård och sjukhusens akutmottagningar. Utgå från invånarnas behov och underlätta vägen till vård på rätt nivå, med särskild hänsyn till geografiska avstånd, restider, tillgänglighet och trygghet i hela regionen. Möjliggör fler närakuter utifrån lokala behov och förutsättningar och etablera en i Lidköping. Utnyttja närsjukhusens läge och kapacitet bättre som lokala vårdnoder.

Uppdrag: Stärk ambulanssjukvården och den mobila vården

Utveckla ambulanssjukvården och den mobila vården för ökad tillgänglighet, trygghet och jämlikhet i hela Västra Götaland. Korta responstiderna och minska geografiska skillnader i tillgången till ambulanssjukvård genom att bättre samordna de existerande resurserna och vid behov föreslå förändringar eller förstärkningar. Regionens samlade resurser inom ambulanssjukvård och andra mobila vårdenheter ska användas mer samordnat för att möta invånarnas behov i hela regionen. Regionen ska förbättra samordningen av resurser inom ambulanssjukvård, samverkande sjukvård, mobila team på specialist- och primärvårdsnivå samt stärka samarbetet med den kommunala primärvården. Utveckla mobil vård som en naturlig del av hälso- och sjukvården, så att fler får bedömning, behandling och uppföljning hemma eller i närmiljön. I arbetet ska äldre och personer med omfattande vårdbehov prioriteras så att de får rätt insats i rätt tid utan onödiga transporter eller sjukhusbesök.

Uppdrag: Stärk psykiatrin och säkerställ omhändertagande enligt samsjuklighetsreformen

Stärk psykiatrin och förbättra tillgången till stöd, utredning och behandling för personer med psykisk ohälsa eller sjukdom och deras anhöriga. I takt med att regionen tar över finansiering och ansvar för vård och behandling vid skadligt bruk och beroende, ska regionen säkerställa en sammanhållen beroendevård med stärkt samverkan mellan berörda vårdaktörer och insatser utifrån patienternas samlade behov.

Uppdrag: Förbättrad vård för transpersoner

Stärk vården för transpersoner med kortare utredningsköer, jämlik och tillgänglig vård samt sammanhållna vårdprocesser. Säkerställ respektfullt bemötande, tydlig information och stöd genom hela vårdförloppet.

Uppdrag: Förebygg och förhindra våld i nära relationer

Förebygg och förhindra våld i nära relationer. Nå unga människor tidigt genom samtal, stöd och förebyggande insatser, så att destruktiva relations- och våldsmönster bryts innan de befästs. Vården har en viktig roll i det arbetet. Många som utsätts för våld har kontakt med hälso- och sjukvården eller tandvården. Säkerställ därför att personalen har kunskap för att upptäcka våld, fråga och agera. Stärk det förebyggande arbetet så att fler kan få stöd innan våldet eskalerar. Stärk också regionens arbete mot våld i nära relationer i rollen som arbetsgivare genom att säkerställa kunskap, tydliga rutiner och tillgängligt stöd för att upptäcka och hjälpa våldsutsatta medarbetare.

En stark primärvård och en sammanhållen nära vård i hela Västra Götaland

Den nära vården ska fortsätta utvecklas så att fler invånare får vård nära där de bor, med större möjlighet till kontinuitet, trygghet och god tillgänglighet. Vårdcentralerna ska stärkas och utvecklas som navet i den nära vården, med ett tydligt ansvar för kontinuitet, samordning och patienternas långsiktiga vårdbehov.

Uppdrag: Flytta vård närmare patienten

Ta fram en konkret plan för att stärka primärvården och dess andel av de totala sjukvårdsresurserna, med målet att på sikt nå 25 procent. Planen ska identifiera vård som, när det är medicinskt lämpligt, kan flyttas från specialistsjukvården till primärvården för att stärka nära vård och öka tillgängligheten för patienterna. Säkerställ att kompetens, resurser och finansiering följer med när nya uppdrag överförs, så att ansvar, bemanning och ekonomi är i balans och ger förutsättningar för en trygg, sammanhållen och patientsäker vård.

Uppdrag: Stärk rehabiliteringen och vårdens samverkan

Utveckla rehabiliteringen genom att stärka samverkan mellan vårdens aktörer och se över ersättningsmodellerna så att rehabiliteringsinsatser i högre grad prioriteras utifrån medicinska behov, med särskilt fokus på patienter med komplexa tillstånd och omfattande rehabiliteringsbehov.

Uppdrag: Stärk kontinuiteten i primärvården

Öka tillgången till fast läkarkontakt och, vid behov, fast vårdkontakt för att stärka kontinuiteten, tryggheten och samordningen i vården. I detta arbete ska äldre, personer med kroniska sjukdomar och patienter med omfattande eller sammansatta vårdbehov prioriteras. Förutsättningarna för läkarkontinuitet ska förbättras genom att det anställs fler läkare på vårdcentralerna så att steg tas för att nå målet om 1 100 patienter per läkare, samt utveckla satsningarna på ST-läkare i allmänmedicin och distriktssjuksköterskor för att långsiktigt säkra kompetensförsörjningen och bemanningen i primärvården.

Uppdrag: Stärkt tillgänglighet på vårdcentralerna i Västra Götaland

Starka, välfungerande vårdcentraler skapar trygghet för invånarna och bidrar till ett effektivt sjukvårdssystem. Detta sker genom att utveckla vårdcentralernas tillgänglighet, kapacitet och vårdutbud nära patienten utifrån lokala behov. Primärvårdens tillgänglighet ska stärkas genom bland annat drop-in och utvecklade jourmottagningar och/eller närakuter. Patienternas upplevelse ska stå i centrum för en nära vård med kontinuitet, tillgänglighet, delaktighet och trygghet oavsett verksamhet eller huvudman.

Uppdrag: Öka patientnöjdheten inom Närhälsan

Patientnöjdheten inom Närhälsan ska öka. Patienternas upplevelser ska följas upp systematiskt och resultaten användas i verksamhetsutvecklingen för att förbättra bemötande, kontinuitet, delaktighet och tillgänglighet på vårdcentralerna.

Mer tillgänglig och jämlik kvinnosjukvård

Kvinnosjukvården ska stärkas med bättre tillgänglighet, kortare väntetider och en mer sammanhållen vårdkedja, oavsett var i Västra Götaland man bor. Kvinnors vårdbehov ser olika ut genom livet. Vården behöver därför ta ett större helhetsgrepp med ett livscykelperspektiv, där bland annat endometriosvård, mödravård, gynekologi, fertilitetsbehandlingar och klimakterievård ingår. Det ska vara enkelt att hitta rätt i vården. Kvinnor ska inte behöva söka och betala för privat vård på grund av bristande tillgänglighet i den offentligt finansierade vården.

Uppdrag: Öka tillgången till gynekologi och kvinnosjukvård

Öka tillgången till offentligt finansierad gynekologi och annan kvinnosjukvård genom att bättre använda den samlade kompetensen hos gynekologer och barnmorskor.

Uppdrag: Utveckla och stärk klimakterievården

Utveckla och stärk klimakterievården med målet att det ska finnas tillgång till klimakteriemottagningar i varje samverkansområde. Vården på vårdcentralerna ska utvecklas och barnmorskor inom primärvården få ett utökat ansvar.

Uppdrag: Stärk vården kring fertilitet, graviditet och förlossning

Öka tillgången till IVF-vård och stärk vården kring graviditet och förlossning.

Uppdrag: Bidra till ökad kunskap om bröstcancerscreening för äldre kvinnor

Verka för att Västra Götalandsregionen ska delta i en större forskningsstudie om bröstcancerscreening för kvinnor över 74 år. I uppdraget ingår att föra dialog med berörda forskningsaktörer, undersöka hur VGR kan medverka och klarlägga kostnaderna och de praktiska förutsättningarna för ett deltagande.

Barn och ungas psykiska hälsa – rätt stöd och vård utifrån behov

Barn och unga ska ges förutsättningar för god psykisk hälsa genom tidiga, tillgängliga och samordnade insatser. Vården ska ges efter behov, i rätt tid och på rätt vårdnivå, bygga på evidens och hålla hög och jämlik kvalitet i hela Västra Götaland.

Uppdrag: Stärkt psykisk hälsa genom tidiga och samordnade insatser för barn och unga

Barn och ungas psykiska hälsa är en viktig del av arbetet för en sammanhållen och tillgänglig nära vård. Fler barn och unga ska få hjälp tidigt, innan problemen växer och behovet av specialistpsykiatri uppstår. Familjecentraler ska byggas ut och ungdomsmottagningarna stärkas. Första linjens vård ska utvecklas så att barn och unga får stöd och behandling nära där de bor. Samverkan mellan primärvård, elevhälsa, socialtjänst och specialistpsykiatri ska stärkas. Barn och unga ska inte behöva en diagnos för att få stöd, och insatserna ska utgå från barnets samlade behov och bygga på evidens och beprövad erfarenhet. För att ytterligare stärka det förebyggande och hälsofrämjande arbetet behöver samverkan med kommunerna utvecklas genom den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område *Framtidsrusta barn och unga* och det arbete som bedrivs inom delregionala nämnderna (DRN).

Uppdrag: Tydligt områdesansvar och jämlik tillgång till vård i fortsatt arbetet med vårdval BUP

En viktig utgångspunkt i det fortsatta arbetet ska vara att vårdvalet BUP i öppenvården, omfattar barn och unga med lindrig till medelsvår psykisk ohälsa och utformas med ett tydligt områdesansvar. Alla barn och unga ska kunna få tillgång till vård oavsett var i Västra Götaland de bor eller vilka förutsättningar de har. Barnets samlade behov ska stå i centrum och fler insatser ska kunna erbjudas tidigt, innan problemen fördjupas. Vårdval BUP ska följas upp kontinuerligt, på motsvarande sätt som regionens övriga vårdval. Kraven på kvalitet, patientsäkerhet, tillgänglighet och kontinuitet ska vara tydliga och möjliga att följa upp.

Ersättningsmodellen ska fokusera på patientens bästa och stödja kostnadskontroll, kontinuitet, tillgänglighet, kvalitet och jämlik vård. Den ska utformas så att ekonomiska incitament inte driver fram onödiga utredningar eller ett ensidigt fokus på läkemedelsbehandling. Tillgången till läkarkompetens ska säkerställas och vårdgivarnas uppdrag och ansvar vara tydliga, så att samverkan mellan primärvård, elevhälsa, socialtjänst och specialistpsykiatri ska stärkas. Samtidigt ska den övriga specialistpsykiatrin ha tillräcklig kapacitet och kompetens för att möta barn och unga med de största och mest komplexa vårdbehoven.

Tillväxt och utveckling i hela Västra Götaland

Västra Götalandsregionen ska prioritera en hållbar regional utveckling där tillväxt, investeringar och nya arbetstillfällen kommer hela Västra Götaland till del. Den regionala utvecklingsstrategins tre kraftsamlingar ska vara vägledande för prioriteringarna och skapa framdrift i Västra Götalands viktigaste utvecklingsfrågor. Kraftsamlingarna är att framtidsrusta barn och unga, att driva industrins gröna omställning och att stärka robustheten genom samhällsplanering.

Uppdrag: Öka takten i klimatomställningen

Tiden fram till 2030 är avgörande för att nå klimat- och hållbarhetsmålen. Takten i genomförandet behöver öka. Utforma klimatpolitiken så att den stärker Västra Götalands tillväxt och konkurrenskraft samtidigt som utsläppen minskar. Intensifiera arbetet genom konkreta och uppföljningsbara åtgärder och öka insatserna successivt, för att bidra till den utsläppsminskningstakt som koldioxidbudgeten kräver. Kombinera arbetet med elektrifiering och omställningen till förnybar energi med nya jobb och investeringar.

Uppdrag: Främja cirkulär ekonomi och stärk textilområdet

Främja cirkularitet, återbruk och återvinning samt utvecklingen av cirkulära affärsmodeller. Prioritera textilområdet genom samverkan med Högskolan i Borås. Stöd Textilhögskolans ambition att utvecklas till ett textiluniversitet och en nordisk hubb för kunskap och kompetens inom textil.

Uppdrag: Stärk företagande, innovation och konkurrenskraft

Stärk förutsättningarna för företagande och arbete, och se till att regionens insatser bidrar till fler möjligheter till arbete och sysselsättning. Ge små och medelstora företag och kvinnors företagande goda förutsättningar att utvecklas och växa. Ge science parks, innovationsmiljöer och testbäddar långsiktiga förutsättningar att bidra till innovation och till företagens utveckling. Stärk regionens position i nationella och europeiska samarbeten för att attrahera investeringar, främja innovation och stärka Västsveriges konkurrenskraft.

Uppdrag: Utveckla de gröna och blå näringarna

Ge de gröna och blå näringarna förutsättningar att bidra till ett brett och livskraftigt näringsliv och ett robust samhälle. Fördjupa samarbetet kring småföretagande, kompetensförsörjning, livsmedelsstrategi och landsbygdsutveckling. Knyt utbildningsinsatser närmare företagens kompetensbehov och säkra tillgången till rätt kompetens inom näringarna. Utveckla naturbruksutbildningarna och vuxenutbildningen, med god tillgänglighet i hela Västra Götaland. Gör det enklare för nästa generation att ta över och för små producenter att delta i offentliga upphandlingar, så att mer svensk och närproducerad mat kan serveras i regionens offentliga kök.

Uppdrag: Stärk folkbildningen och utbildningens koppling till arbetsmarknaden

Ge folkbildningen goda förutsättningar att bidra till lärande, utveckling, sammanhållning och integration. Folkhögskolor och studieförbund är en avgörande resurs i utbildningssystemet.

Utbildningarna ska möta arbetsmarknadens kompetensbehov i Västsverige, med särskilt fokus på bristyrken inom näringslivet och den offentliga sektorn. Fler ska få möjlighet att gå en utbildning som leder till jobb och öppnar vägen in på arbetsmarknaden.

Uppdrag: Värna den biologiska mångfalden

Fortsätt arbetet med biologisk mångfald genom att vidareutveckla Centrum för naturrestaurering, arbeta tydligare med grön och blå infrastruktur och utöka naturvården genom Västkuststiftelsen.

Uppdrag: Stärk klimatanpassning, robusthet och beredskap

Stärk arbetet med klimatanpassning, robusthet och beredskap. Stärk försörjningsberedskapen inom bland annat livsmedel, energi och kritisk infrastruktur, så att samhällets förmåga att hantera störningar och kriser ökar.

Västra Götaland ska vara en region där omställning, tillväxt och robusthet går hand i hand och där utvecklingen kommer invånare och företag i hela regionen till del.

En tillgänglig och prisvärd kollektivtrafik i hela Västra Götaland

Det övergripande målet för kollektivtrafikens utveckling under planperioden är att kollektivtrafikens marknadsandel ska öka och att vägtransporternas utsläpp ska minska. Det förutsätter en väl utbyggd kollektivtrafik som är prisvärd, pålitlig, punktlig som håller hög kvalitet. Att fler väljer att resa med kollektivtrafik är också en förutsättning för en långsiktigt hållbar finansiering av kollektivtrafikens utveckling. Kollektivtrafiken ska vara en grundläggande samhällsservice som gör det möjlighet att bo och leva i hela Västra Götaland, med goda möjligheter att nå arbete, studier och andra viktiga delar av vardagen. Den ska stärka arbetsmarknaden, bidra till att klimatmålen nås och främja utveckling i hela regionen.

Regionen ska arbeta för en långsiktigt hållbar kollektivtrafikekonomi med beaktande av självfinansieringsgrad, där ett ökat resande och fler betalande resenärer är centrala delar. Den största andelen av kollektivtrafiken går på det vanliga vägnätet. Det snabbaste sättet att bygga ut kollektivtrafiken är via express- och stadsbussar samt via landsbygdstrafiken.

Framkomligheten i Göteborgsområdet behöver förbättras. Arbetet för att säkra och utveckla nattågstrafiken till och från Västra Götaland ska fortsätta. I samband med upphandlingsprocesser kan Västtrafik utreda kostnader, nyttor och förutsättningar för att erbjuda samma tjänst i egen regi, med särskilt beaktande av beredskapsperspektivet.

Uppdrag: Mer prisvärd kollektivtrafik med fokus på barn och unga

Översynen av biljett- och rabattsystemet syftar till att göra kollektivtrafiken mer prisvärd och tillgänglig samt skapa förutsättningar för ökat resande i hela Västra Götaland. Erfarenheterna från den nationella prissänkningen ska beaktas och tas tillvara. Barn och unga ska prioriteras när nya reformer utformas och genomförs. Prisutvecklingen ska samtidigt ge verksamheterna långsiktiga och förutsägbara ekonomiska förutsättningar att bedriva och utveckla sin verksamhet och bidra till en hållbar resandeutveckling.

Uppdrag: Stärk landsbygdens utveckling genom förbättrad tillgänglighet och kollektivtrafik

Västra Götalandsregionen ska påbörja arbetet med att ta fram ett landsbygdsprogram som stärker förutsättningarna att bo, leva och verka på landsbygden i hela Västra Götaland. En viktig del i detta är att förbättra möjligheterna att resa i hela regionen. Därför ska utvecklingen av närtrafik, anropsstyrd trafik och Buss on Demand prioriteras, särskilt där underlaget för ordinarie linjetrafik är begränsat. Även skärgårdstrafik ska ingå i landsbygdsprogrammet och fungera för arbets-och studiependling året runt.

Uppdrag: Sjukresor, färdtjänst, närtrafik och skolskjutsar behöver samordnas bättre.

I dag kör olika fordon samma sträckor samtidigt som människor saknar fungerande resealternativ. Genom bättre samordning av kollektivtrafik och samhällsbetalda transporter kan resurserna användas mer effektivt och fler få tillgång till fungerande resor.

Uppdrag: Utveckla en hållbar och transporteffektiv infrastruktur för framtidens Västra Götaland

Ett utvecklingsarbete inför kommande revidering av den regionala infrastrukturplanen ska påbörjas för att främja investeringar som bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling, ett mer transporteffektivt Västra Götaland, minskad klimatpåverkan och stärkt biologisk mångfald. Hållbarhetsbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar ska utgöra tydliga kriterier i planeringsprocessen och ha ett tydligt genomslag i planens prioriteringar, där klimat- och miljöhänsyn vägs samman med andra samhällsbehov.

Planerings- och beslutprocessen ska ge utrymme för omprövning och omprioritering innan plan antas.

Uppdrag: Öka satsningen på cykel och cykelinfrastruktur

För att stärka möjligheterna till hållbara resor och bidra till att regionens klimatmål nås ska satsningar på cykel och cykelinfrastruktur öka.

Sveriges ledande kulturregion

Västra Götalandsregionen ska stärka kulturen och civilsamhället samt verka för ökad inkludering och delaktighet i samhället. Tillgången till kultur ska finnas i hela Västra Götaland och kulturutbudet göras tillgängligt för fler, med särskilt fokus på barn och unga.

Det kulturella ekosystemet ska utvecklas genom bättre villkor för kulturskapare, föreningar, arrangörer och kulturinstitutioner samt genom att värna de mötesplatser och strukturer som gör kulturen tillgänglig. Kultur- och föreningslivet ska ha långsiktiga och förutsägbara villkor, samtidigt som nya aktörer ges utrymme att etablera sig och utvecklas. Folkbildningen ska ges goda förutsättningar att ge fler tillgång till kunskap, kultur och gemenskap och öka möjligheterna att delta i samhällslivet.

Kulturen och civilsamhället bidrar också till levande samhällen och till att göra hela Västra Götaland attraktivt att bo, leva i och besöka. Västra Götaland ska utvecklas som besöksmål för kultur, natur, mat och småskalig turism, där lokalt entreprenörskap bidrar till fler arbetstillfällen.

Uppdrag: Skapa hållbara förutsättningar för kulturen

Kulturnämnden ska under 2027 omarbeta strukturen för verksamhetsstöden så att stöden kan räknas upp årligen under pågående stödperiod för att möta ökade kostnader och ge kulturaktörerna möjlighet att behålla och utveckla sina verksamheter.

Uppdrag: Genomför ett civilsamhälleslyft

Västra Götalandsregionen ska genomföra ett civilsamhälleslyft som samlar insatser inom flera politikområden för att stärka civilsamhällets villkor och möjligheter att bidra till samhällsutvecklingen. Kulturnämnden samordnar uppdraget.

Uppdrag: Utveckla arbetet med kultur och hälsa

Västra Götalandsregionen ska under 2027 utveckla arbetet med kultur och hälsa med utgångspunkt i forskning och genom fördjupad samverkan mellan berörda nämnder och verksamheter inom kultur, hälso- och sjukvård och folkhälsa. Gemensamma insatser ska ta till vara kulturens möjligheter att främja hälsa och välbefinnande, förebygga ohälsa och bidra till rehabilitering. Kultur- och föreningslivets roll i folkhälsoarbetet ska stärkas, med särskilt fokus på barns och ungas hälsa, läslust, gemenskap och delaktighet.

Uppdrag: Stärk invånarnas delaktighet och inflytande

Kulturnämnden ska fortsätta att utveckla formerna för invånarnas delaktighet och inflytande i samhällsutveckling i Västra Götaland. Det sker genom olika insatser för att stärka en inkluderande och hälsofrämjande utveckling.

Ett modernt ledarskap med tillit, ansvar och flexibilitet

Västra Götalandsregionen ska vara en arbetsgivare där medarbetare vill börja arbeta, utvecklas och stanna kvar. En god arbetsmiljö, kompetensutveckling och långsiktig kompetensförsörjning ska prioriteras. Medarbetarna ska ha rimliga förutsättningar att utföra sitt arbete och möjlighet till återhämtning. Satsningen på gratis arbetsskor till vårdanställda ska genomföras. Beroendet av hyrpersonal ska fortsätta att minska genom stärkt egen bemanning och attraktiva arbetsvillkor.

Uppdrag: Stärk förutsättningarna för ett närvarande ledarskap

Skapa bättre förutsättningar för ledarskapet genom rimliga personalgrupper, med en inriktning om att chefer normalt ansvarar för 10–30 medarbetare utifrån verksamhetens förutsättningar. Stärk samtidigt medarbetarnas mandat, minska detaljstyrningen och ge professionernas kunskap och erfarenhet större utrymme i verksamhetens utveckling.

Uppdrag: Ta vara på äldre medarbetares erfarenhet och kompetens

Ta fram insatser som gör att fler kan arbeta kvar längre i sjukvården. Utveckla handledarskap, uppgiftsväxling och flexibel eller kortad arbetstid, bland annat genom nedtrappningsförmånen. Pröva kortare arbetstid med bibehållen lön för seniora medarbetare med lägre arbetsgivaravgifter och undersök om det ekonomiska utrymmet kan finansiera lösningar som behåller kompetens.

Uppdrag: Stärka medarbetares arbetsmiljö och möjlighet till återhämtning

Arbetstidsförkortning kan ske genom olika modeller där verksamhetens behov, bemanning och förutsättningar medger det. Verksamheterna ska ges utrymme att, med tillit till det lokala ledarskapet, hitta lämpliga lösningar.

En hållbar ekonomi med ansvar för helheten

Västra Götalandsregionens ekonomi för 2026 utvecklas bättre än budgeterat och flera verksamheter går åt rätt håll. Det ger bättre förutsättningar att möta invånarnas behov och utveckla regionens verksamheter. Samtidigt är omvärlden fortsatt osäker. En stark och välskött ekonomi är därför en förutsättning för att värna välfärden och säkerställa att regionen kan fullgöra sitt uppdrag. Ekonomin ska präglas av god ekonomisk hushållning, budgetdisciplin och långsiktighet. Regionens åtaganden ska vara finansierade och ekonomiskt hållbara över tid.

Ekonomistyrningen ska utgå från regionfullmäktiges finansiella mål och bidra till positiva resultat över tid, god budgetföljsamhet och en kostnadsutveckling som är anpassad till regionens ekonomi. Det kräver en finansiell beredskap för investeringar, pensionsåtaganden och oförutsedda händelser.

En hållbar regional utveckling stärker också regionens långsiktiga ekonomiska förutsättningar. Fler människor i arbete och växande företag bidrar till en starkare ekonomi och bättre möjligheter att finansiera välfärden. Kompetensförsörjning, kollektivtrafik, näringslivsutveckling och andra insatser för regional utveckling ska skapa förutsättningar för fler att arbeta, bo och verka i hela Västra Götaland.

Regionens resurser ska användas där de gör störst nytta och bidra till en trygg och hållbar välfärd för invånarna i hela Västra Götaland.

Uppdrag: Minska administrationen och frigör resurser till kärnverksamheten

Samtliga nämnder, styrelser och bolag får i uppdrag att kartlägga och avveckla onödig administration, dubbelrapportering och överlappande arbetsuppgifter. Genom förenklade arbetssätt, samordnade stödfunktioner, tydligare ansvarsfördelning och ökad digitalisering ska den administrativa bördan minska och mer resurser frigöras till kärnverksamheterna.

Regionbidrag

	Budget 2026 Regionbidrag	Budget 2027 Regionbidrag
Hälso- & sjukvård	**56 747,2**	**58 888,70**
Strategisk SN	141,0	144,6
Operativ SN	56 437,6	58 571,40
Delregionala nämnderna	**168,5**	**172,7**
DRN N:a	28,2	28,9
DRN S:a	23,4	24,0
DRN Ö:a	27,1	27,8
DRN V:a	31,4	32,2
DRN Gbg	58,3	59,8
Regional utveckling	**8 853,5**	**9 165,7**
Miljö- och regionutvecklingsnämnden	1 109,7	1 169,8
Kulturnämnden	1 306,2	1 378,9
Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden	6 437,6	6 617,0
Serviceverksamheter	**1 443,4**	**1 517,6**
Styrelsen för fastighet, stöd och service	1 368,2	1 392,5
Styrelsen för logistik	48,8	98,0
Nämnd Hälsan & stressmedicin	26,4	27,1
Regiongemensamt	**6 346,8**	**6 617,10**
Regionfullmäktige	144,9	148,5
Regionstyrelsen	**3 697,6**	**4 293,10**
Regionstyrelsen	3 388,7	3 944,3
Personalutskottet	251,8	283,10
Hållbarhetsutskottet	57,1	65,8
Revisorskollegiet	28,9	29,6
Patientnämnderna	30,2	31,0
Koncernbanken	−302,1	−302,1
Moderförvaltningen	2 747,3	2 417,0
Summa	**73 390,8**	**76 189,2**